

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolalaisen ja karjalalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 30 • Perjantaina 30. heinäkuuta 2004

55. VUOSIKERTA

Irtonumerohinta 1 €

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISelta

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Kesä on karjalaisille juurille paluun aikaa, kun matkustamme näille juhlille ja Karjalaan etsimään meille tuttuja perheittemme ja sukujemme paikkoja ja kokemaan niiden löytämisen myötä suuria, väkeviä tunteita. Kuusi vuosikymmentä on kulunut aikaa viimeisestä evakkoon lähdöstä. Aika on pitkä, mutta samalla kovin lyhyt. Lyhyt siinä katsannossa, että kurkijokistenkin kotiseutua on asutettu väkevästi ainakin 700 vuotta.

Tätä matkaa vuodesta 1944 tähän päivään olemme kokemassa tänään täällä. Minulla oli suurenmoisen tilaisuus puhua pari viikkoa sitten äitini kotikirjossa Lumivaarassa. Kun on mukana kirkontäyden yleisön veisuussa Lumivaaran kirkon holveissa, kuulee kirkonkellojen helähdykset Kumolan kylän ylitse samalle kirkkotielle missä niin monet esi-isämme ovat kulkeneet ja saada nauttia pyhää ehtoollista siinä isiemme rakentamassa kirkossa, silloin ymmärrämme viimeistään mistä me olemme ja mihin me kuulumme.

Siinä katsannossa heimo tunteemme on ajatonta. Karjalaisuus on meidän mielissämme ja sydämissämme, olemme sitten missä tahansa, se tunne ei ole sidottu paikkaan. Karjalaisuudessa on viime kädessä kysymys kuitenkin monisatavuotisesta vanhasta kulttuurista, jonka ainespuista ovat suomalaisenkin kulttuurin väkevimmat näytöt rakennettu.

Täällä asiat asettuvat oikeisiin mittoihin. Kun meillä on näköala tarpeeksi kauas menneisyyteen ja tulevaisuuteen, me saamme siitä valtavaa pääomaa karjalaisen kulttuuriin ja sen hyväksi tehtävään työhön. Tulevaisuuteen suuntautuva ikävä luo toivon, sen toivon varassa ja innoittamana me palaamme tänne juurillemme vuodesta toiseen kokemaan sellaista yhteenkuuluvuuden tunnetta, jota tuskin missään muussa kuin karjalaisten heimossa koetaan.

Ja näiden elämysten voimalla jaksamme taas työskennellä sen hyväksi että Karjalan kirkkojen kukoistus palautuu ennalleen ja että sukujemme vanha kirkkotie, on jonakin päivänä meidän lapsiemme kirkkotie.

Karjalainen identiteetti ja kulttuuri eivät ole aikaan ja paikkaan sidottuja. Karjalainen tapakulttuuri ja

Karjalan Liiton pj, kansanedustaja Markku Laukkanen Kurkijokijuhlat 25. 07. 2004 Loimaalla Karjalainen juhloväki,

Kansanedustaja Markku Laukkanen piti juhlapuheen Kurkijoki-juhlilla.

mieli elävät siellä missä karjalaiset kulloinkin ovat; niin Yhdysvaltojen Floridassa, Kanadan Vancouverin seudulla, Ruotsissa kuin Tverissäkin, Aunuksessa ja Vienassa. Minulla oli tilaisuus vierailla leppeässä syysillassa Vienan Karjalan Pääjärven Niskan kylässä ihmettelemässä Iki-Kiannon kulkemien ja kuvaamisen kylien yhtä aikaa pysähtyneitä ja silyi käsin kosketeltavaa elävää karjalaisuutta. Savusaunan tuoksuiset kahvit hörpätään tuvassa, jossa haastellaan tiettyä karjalaksi ja muistellaan karjalaiskylien elettyä elämää. Täältä paikalta ei voi muuta kuin lähettää hyljaisien pyynnön näiden hyljien ja siellä olevien vielä suomea ja karjalaa haastavien ihmisten puolesta. He ovat pelkällä sinnikkäällä olemassaolollaan musertavan ylivoimaisen valtakulttuurin puristamina tehneet karjalaisuuden hyväksi elämänmittaisen, ihmisen kohtaisen työn.

Meillä täällä olevilla on tahto tehdä työtä karjalaisuuden, monisatavuotisen heimokulttuurin hyväksi ja sen puolesta. Tämän työn jatkamista odotetaan nyt meidän sukupolviltamme,

joita haluamme myös näissä kesätapaamisissamme muistaa myös Karjalaan jääneitä esi-isiamme ja poisnukkuneita polvia. Samalla kun tunnistamme vahvan traditiomme ja juuremme, meidän työomme onnistuminen mitataan kuitenkin siinä, miten hyvin ja elinvoimaisena onnistumme viemään karjalaisuutta tulevaisuuteen.

Karjalan Liitto tulee ponnistamaan jälkipolvien parissa tehtävään työhön. Kesäjuhlien kokemuksena voimme todeta, että olemme saaneet hyvin sodanjälkeen syntyneiden sukupolvien edustajia mukaan. Tähän kasvaneeseen mielenkiintoon sukupolven oikeus kaikilla Liiton seuratoiminnan tasoilla siten, että voimme tarjota jokaiselle sukupolvelle omannäköistä ilmettä ja toimintaa. Olen usein korostanut sitä, että jokaisen sukupolven oikeus ja velvollisuus on tehdä karjalaisuudesta oman itsensä näköinen kulttuuri.

Näin karjalaisuus on vuosisatojen saatossa tähänkin saakka muuttunut ja muokautunut eri sukupolvien käsissä. Vastuuta karjalaisuuden tulevaisuudesta tuleekin siirtää yhä enemmän

uusien karjalaissukupolvien harteille.

Jokainen sukupolvi, jokainen ikäluokka, löytää Karjalansa uudelleen. Karjalaa kuljetaan kesäisin ristiin rastiin, käydään kotikylissä, laskemassa koskia ja pyytämässä lohia, tehdään pyhiinvaellusmatkoja Karjalan ennen niin kukoistaviin luostareihin, ihmetellään Laatokan suuruutta ja vanhoja taistelupaikkoja. Oman elämänsä suuria hetkiä kokevat ne naiset ja miehet, jotka laskevat seppeleen tänäkin kesänä isensä ja veljiensä haavoittumisen ja kaatumispaikoille tai löytävät kotiansa kivijalat ja vuosisataisen asumisen jäljet Karjalasta. Hekin löytävät Karjalansa, joka siihen saakka oli elänyt vain tarinoissa.

Tästä kumpuaa Karjalan Liiton suuri tehtävä, tehtävä tulevaisuuden hyväksi. Tietoisuus Karjalaisuudesta halutaan ja voidaan siirtää sukupolvelta toiselle. Vaikka Karjalaisuus onkin muuttunut ja muuttuu edelleen vuosikymmenien saatossa ja Karjalaisen traditioiden määrä arjen elämässä kenties vähenee, Karjalaisen heimo tunteen ja yhteisöllisyyden merkitys kasvaa. Tätä osoittavat ne tänäkin kesänä pidetyt ja edessä olevat sadat juhlatilaisuudet, joihin osallistuu tuhansittain Karjalaisia. Sukupolvityö on kantanut hedelmää, yhä useampi nuori perhe saapuu tilaisuuksiin etsimään juuriaan, omaa itseään. Useimmat uusista Karjalaseuroista on sukuseuroja, joissa Karjalaisuus on heimorajojen ylitse kulkeva yhdistävä side.

Karjalaisen identiteetin ylläpitämisessä ja vaalimisessa meillä on kosolti tehtävää. Juuri meidän täällä nyt olevien tulee avata Karjalan Karjalaisuuden ikkunat selälleen, kulkea ja kokea. Täältä tietoa historiasta ja nykypäivästä, mutta samalla pitää Karjalan taiteiden ja tarinoiden liekki lämpimänä. Tapakulttuuri, kieli ja juhlaperinteen jatkaminen vuodesta toiseen on sekin tärkeä osa heimoperinnettä. Tästä kaikesta me saamme sosiaalis-

Sisäsiyuilla TÄNÄÄN

Kurkijoki-juhlilta, saatesanat sivulla 3

Kurkijoki-juhlien kuvasatoa sivulla 4

Lähetää Hiitola-juhlii sivulla 5

Kotona Karjalassa sivulla 6

Hiitolaisten vihreä kulta sivulla 7

ta pääomaa, yhdessä kokemisen ja ymmärtämisen iloa, jolle kovien arvojen nykymaailmassa on yhä enemmän tarvetta ja kysyntää.

Karjalaisuus synnyttää suomalaisten mielissä etupäässä myönteisiä mielikuvia. Meillä on käyttövoimaa, itsenäinen ja joskus itsepäininkin mieli. Olemme rajan kansaa, joka on tottunut tulemaan toimeen vaikeassakin oloissa ja ymmärtämään erilaisia kulttuureita. Olemme sopeutuneet evakkoinakin, mutta emme ole unohtaneet juuriamme. Italialainen kirjailija sanoo, että kansat elävät menneisyydestään. Jos ei tunne historiaansa, on kuin kylväisi asvaltille.

Siteitä koti-Karjalaan, sen muistamiseen, Karjalaisen kulttuurin ja Karjalaiskysymyksen esilläpitoon ei tule katkaista. Oikeastaan on käymässä niin, että mitä vähemmän joukossamme on niitä, jotka omakohtaisesti ovat Karjalassa syntyneet ja eläneet, sitä merkityksellisemmäksi Karjala meille jälkipolville tulee.

Siksi ei olekaan ihme, että sodan jälkeen syntyneiden sukupolvien mielessä ykkösasiaksi ja mielenkiinnon kohteeksi kmjalaisuudessa onkin noussut sukututkimus. Halu tietää, mistä suku tulee ja mihin kulttuurisen viitekehyksen itse kuuluu, minkälaista karjalaista perinnettä mie omasa elämässäni edustan ja mukanani kuljetan.

Karjalaiset haluavat samaistua karjalaisiin luonteenpiirteisiin kuten sie ja mie henkeen, sosiaalisuuteen, vieraanvaraisuuteen, jotka kaikki kulkevat verenperintönä meissä. Sukututkimukseen meidän tuleekin nuoriamme kannustaa ja tarjota siihen yhä uusia välineitä j~a mahdollisuuksia.

Toinen tähän välittömäs-

ti liittyvä mielenkiinnon kohde kohdistuu kotiseutumatkailuun - halutaan käydä tutkimusmatkoilla katsoomassa muisteluksista tuttuja paikkoja, paikkoja, jossa suku on saattanut elää satoja vuosia, paikkoja, joista on kuullut tarinoita koko lapsuuden, niin, että tutuksi ovat tulleet. Tähän liittyy myös kanssakäymisen Karjalan nykyasukkaiden kanssa.

Kolmas tärkeä alue on Karjalaa ja karjalaisuutta koskeva tieto, joka karjalaisen itsetunnon kannalta on mitä tärkeintä rakennuspuuta. Siksi on tärkeää kirjoittaa Karjalasta, kirjoittaa edelleenkin pitäjä-, kylä- koulupiiri- ja sukukirjoja, julkaista muisteluksia, dokumentteja sekä tallentaa Karjalaa kuvin ja sanoin tuleville polville.

Me karjalaiset olemme käyneet Karjala-keskustelua paitsi suurella asiantuntemuksella, myös maltilla ja vastuumme tuntien. Liittoa on yli kuusi vuosikymmentä johdettu siten, että siitä ei ole tullut poliittista ääri liikettä, vaan osa rakentavaa suomalaista kansalaistoimintaa, joka on pitänyt Karjalan ja karjalaisuuden vahvana ja elävänä suomalaisessa elämänmuodossa.

Olemme suuri kansalaisjärjestö, joka on voinut tuottaa oikeita tietoja käyttävään keskusteluun ja tehdä Karjalaa koskevia aloitteita. Kulttuuri- ja tiedotuskeskuksen toiminta Viipurissa on tästä hyvä esimerkki. Samanlaisen kulttuurikeskuksen, Laatokka-keskuksen perustamisesta Sortavalan pohjois- karjalaisen kanssa yhteistyössä käymme parhaillaan keskusteluja.

Olemme antaneet kulu-

neiden vuosien aikana mal-

lin Karjalaan siitä, miten

JATKUU SIVULLA 4

30.7.2004

Miten oli mukavaa!

Kurkijoki-juhlat ovat taas ohi ja niin mukavaa oli. Vaikka päässä humisi ja jalat olivat polviin asti tunnottomat, selkä oli hikinen ja kädet venyneet kymmenen senttiä tavaroita raahatesa, niin kyllä hyvä olo meni sittenkin kaikkien vaivojen ohi.

Mistä se hyvä olo sitten tulee? No, ihmisistäpä tietenkin.

Harvoin sitä kerralla näkee niin suurta määrää hymyileviä ja hyväntuulisia ihmisiä. Harvoin kuulee kahden päivän aikana niin monia ystävällisiä sanoja, saa kannustusta ja siunausta.

Moni ääni sai kasvot – olimme puhuneet vain puhelimesta ja nyt oli mahdollisuus kohdasta kasvokkain. Moni kytynyt ideanpoikanen sai siivet – odotettavissa on edelleen monenlaisia kirjoituksia, hyvinkin erilaisista aiheista, kun sai kirjoittajien kanssa silmitysten suunnitella. Ihan suotta niin moni niin arasti, että josko sopisi – hyvänen aika, eihän koko tämä lehti olisi ole-

massa ilman teitä kaikkia; niin kirjoittajia kuin lukijoitakin!

Jos minun ”konttini” elävät, kuten täälläpäin sanotaan, niin kuinka murehtuneet olivatkaan Marttojen jalat. He tekivät valtavan työn ja ansaitsevat siitä kiitokset. Samoin kaikki talkoolaiset: Kaikki ihanat näyttelijät, tuolien kantajat, parkkipaikan ohjaajat ja myyntipöydän hoitajat sekä lipunmyyjät. Teidän kaikkien työpanos oli todella merkittävä ja toivon, että teidän mielenne on yhtä hyvä kuin omani – sehän on parhain kiitos silloin, kun tekee pyyteetöntä työtä toisten hyväksi!

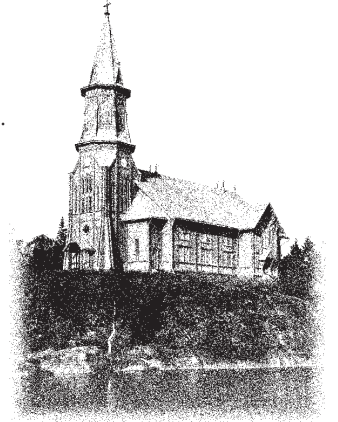
Toivottavasti ensi vuonna juhlien järjestäjät saavat kokea saman ilon!

Kiitos myös jokaiselle, joka toi oman panoksensa hymyjen määrään, puheensorinaa, ystävien ja tuttavien tapaamiseen, lauluun, iloon ja liikutukseen! Tervetuloa ensi vuonna uudelleen!

Maire Soiluva

Hartaus sunnuntaiksi 1.8.
9. sunnuntai helluntaista

Monenmoisia profeettoja

Profeetat ovat omituinen ihmislaji, jota lienee esiintynyt lähes koko ihmiskunnan historian ajan. Heidän osansa on nähdä erityisesti oikeudenmukaisuuteen liittyvät asiat muita tarkemmin. Usein heillä on myös taito aavistaa, mitä tulevaisuus pitää sisällään.

Nykymaailmassakin kulkee varmaan profeettoja, mutta heidän erottamisensa muista saarnaajista ja julistajista on vaikeaa. Puhetta, kuvaa, painettua tekstiä ja kuultua sanaa tuntuu tulevan niin sanotusti jokaisesta tuutista. Miten sieltä erotat tärkeän asian kaiken sinänsä mielenkiintoisen tai vain viihdyttävän aineiston joukosta?

Tuskin koskaan aiemmin on ollut niin helppo johdatella ihmisiä kuin nykyisten tiedotusvälineiden aikana. On yllättävän helppo suunnata heidän huomionsa niin, että paljon asioita jää katveeseen. Koko maailma seuraa samoja katastrofiuutisia. Yhdet ja samat analytiikot voivat saada kymmeniä, jopa satoja miljoonia katsojia. Jos joukossamme todella olisi oikea profeetta, jolla olisi tärkeää sanottavaa, kuinka hän saisi äänensä kuuluviin?

Erilaisten katsomusten ja kilpailevien maailmankuvien keskellä räpistelevä ihminen joutuu usein hämmennyksiin koettaessaan erottaa olennaisen epäolennaisesta. Vielä vaikeampaa on sillä, joka yrittää löytää kaiken moninaisuuden keskeltä lopullisen totuuden. Tuntuu, että kaiken kattava ja kaikille samanlaisena avautuva totuus on mennyt piiloon. Vain hiljaa kuunnellen ihminen voi aavistaa, mikä on todella tärkeää hänelle ja ehkä muillekin.

Jobin kirjassa kerrotaan, kuinka ihminen kaivaa esiin maan aarteet, mutta niillä hän ei voi osaa viisautta. Jumala yksin tuntee viisauden lähteen. Ehkä totuuden etsijän ohjeeksi sopisi sama sana, jonka Jumala sanoi Jobille: Viisautta on Herran pelko, ymmärrystä se, että karttaa pahaa.

Sirkku Nyström

Kuolleita

Rakkaamme

Pentti Elias TIRKKONEN

syntynyt 17.4.1920 Kurkijoella
kuoli 2.7.2004 TAYS:ssa Tampereella

Penttiä rakkaudella muistaen
Helvi-puoliso
Ahti ja Alpo perheineen
sisar- ja velivainajien lapset perheineen
sekä kaikki muut sukulaiset, ystävät ja
naapurit niin Sorjosta ja
Metsämaalta kuin muultakin

Elo uuras on ehtinyt iltaan,
käsi ahkera rauennut,
työpäivä pitkä on päättynyt,
lepo iäimen alkanut

Rakkaamme on siunattu Metsämaan kirkossa lauantaina
24.heinäkuuta 2004 omaisten ja läheisten läsnäollessa.
Sydämelliset kiitokset kaikille Penttiä muistaneille ja
hautajaisiin osallistuneille

NIMIPÄIVÄT

pe 30.7 Asta
la 31.7 Elena, Helena
su 1.8 Maire
ma 2.8 Kimmo
ti 3.8 Linnea, Nea,
Vanamo
ke 4.8 Veera
to 5.8 Salme, Sanelma

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. 7622 950,
Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9–11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

Varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
oik.yo Tiina Tähtinen
Turuntie 8–14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan
Aluesairaalaa

Vesikoskenkatu 13 As 21
32200 Loimaa
Avoinna: Ti & Pe klo 9–14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Onks tietoo KYSYMYKSET?

- Missä Suomen vaalipiirisä on vian yksi kunta?
- Missä kaupungissa on Tulliniemi?
- Kuka arkkitehti suunnitteli Finlandia-talon?
- Kuka näytteli pääosaa elokuvassa Rosvo-Roope?
- Minkä kirkon piirissä piispa nimittää papin ilman vaalia?
- Minkä tyyppinen pernarutto on vaarallisin?
- Mitä toista nimeä myös käytetään valkosipulista?
- Kenen lisänimi koulussa oli Känä?
- Mitä mauriaiset ovat?
- Millä sanoilla päättyi tuntematon sotilas?

LOIMAAN VIIALAN KONDITORIA-KAHVIO

Kauppalankatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä
palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Maire Soiluva
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu ... 60 centtiä/mm Muut sivut 45 centtiä/mm

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksoisnumeroita juhlapyhien aikoihin. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

50 VUOTTA SITTEN...

N:o 31. Lauantaina elokuun 7.p:nä 1954

Kurkijokelaiset opiskelijat!

Kurki-Säätiön valtuuskunnan tälle vuodelle varaamasta määrärahasta voidaan vielä jakaa opintoavustuksia noin 250–350.000 mk. Niitä opiskelijoita, jotka aikovat päästä apurahoista osallisiksi, kehoitetaan lähettämään Kurki-Säätiön hallitukselle hakemuksensa ennen syyskuun 10 päivää. Hakemukseen on liitettävä paitsi papinkirjaa, mistä selviää hakijan ikä, huoltaja ja sisarukset, todistus oppilaitoksen johtajalta tahi korkeakoulusta missä opiskelee, jäljennös viimeisestä koulutodistuksesta tahi suoritetuista tutkinnoista, ja todistus vanhempien tahi huoltajan varallisuudesta.

Jos on hakenut tai saanut apurahaa jostain muualta on tämä ehdottomasti mainittava. Yleensä kaikki todistukset, mitkä selvittävät ja tukevat hakemusta, on hyvä liittää mukaan.

Säätiön hallituksen tekemän ehdotuksen perusteella ratkaisee valtuuskunta hakemukset syyskokouksessaan. Kaikki muut lyhyemmätkin ammatikoulut huomioidaan, mutta kansanopistoa ja oppikoulua ei katsota ammattikouluksi, joten näitä kouluja koskevat hakemukset jätetään huomioonottamatta tällä kertaa. Hakemukset on lähetettävä säätiön asiamiehelle Juho Toiviaiselle, os.: Loimaa, tahi voi ne jättää sanomalehti Kurkijokelaisen toimitukseen Maakunnan Sähkö ja Radio Oy:n talossa kauppatorin varrella aukioaolkoina.

Kurki-Säätiön Hallitus.

Tapahtumakalenteri

Karjalan Liiton ja sen jäsenseurojen tilaisuuksia vuonna 2004

Tilaisuudet Karjalatalolla Helsingissä ellei toisin mainittu. Karjalan Liitto ry, Käpylänskuja 1, 00610 Helsinki, puh. 09-7288 170

31.7.-1.8. Koivisto-juhla, Perniö

31.7. Hutrín sukuseuran sukutapaaminen, Tampere

31.7.-1.8. Kivennavan Kihut, Lammi

Elokuu

1.8. Sakkola-juhla, Huittinen

1.8. Sortavalan pitäjätalouksen 50-vuotisjuhla, Jyväskylä

1.8. Evakkojuna-tapahtuma, Jokioinen ja Humpplila, järj. Jokioisten Karjalaisseura

4.-7.8. Aunuksen Karjalan matka, ks. www.palkjarvi.cjp.net/

7.-8.8. Hiitolan pitäjäjuhla, Pori

7.-8.8. Impilahti-juhla, Outokumpu

7.-8.8. Kuolemajärven pitäjäjuhla, Turku

11.-15.8. Zabelinon karjalaisia tapaamaan –matka (Novgorod, Tihvinä, Zabelino)

24.-29.8. Tverin karjalaiset, matka

29.8. Viipurin pitäjätalouksen Elojuhla

MUISTA!

Lahjaksi

KURKIJOKI-KIRJAT VIIRIT JA VAAKUNAT

Kurkijoki-juhlille kokoonnuttii Loimaan kunnan Hirvikoskelle viime viikonvaihteessa.

Saatesanat 2004, Eino Vepsä

ARVOISAT JUHLAVIERAAMME

Tänä kesänä tulee kulu-neeksi 60 vuotta siitä, kun jouduimme lähtemään ko-deistamme Kurkijoelta ja kaikilta muiltakin Karjalan pakkoluovutetuilta alueilta. Se on ajallisesti jo yli kaksi sukupolvea sitten. Silloin Karjalassa parhaassa miehuusiässä olleet vanhem-pamme ja esivanhempam-me ovat jo hyvin suurelta osalta saaneet iäisyyskut-sun. Jäljellä on vielä tätä maallista taivalta taittamas-sa silloin lapsuus- ja nuoruusvuosia eläneitä evakoi-ta, sotapakolaisia, jotka ovat myöhemmin sijoitus-kunnistaan levinneet lähes ympäri maapallon.

Ensimmäinen suuri pa-kolaisaalto lähti Karjalasta liikkeelle jo 1600-luvun al-kupuoletta, kun ruotsalaiset tulivat ja valloittivat Karja-lamme. Tuolloin Pähkinä-saaren rauhan rajan itäpuo-leinen Karjala joutui länti-sen naapurimme valtaan. Näillä uusilla ruotsalaisten valloittamilla alueilla asu-neet karjalaiset olivat kaik-ki ortodokseja. Kun uudet

isännät alkoivat pakko-käännyttää valloittamiensa alueiden asukkaita luterilai-sen uskon piiriin sekä anka-rammin verottaa näitä ei lu-terilaisia, katsoivat he par-haimmaksi jättää vaikka kotinsa kuin että olisivat luopuneet isiensä uskosta ja lähtivät pakolaisina itään Aunukseen ja aina Tveriin saakka. Vain viisi prosent-tia karjalaisista jäi tuolloin paikoilleen.

Nämä kaksi viimeistä Neuvostoliiton aloittamaa sotaa johti siihen, että kaik-ki karjalaiset lähtivät pa-koon länteen tänne vapaak-si jääneeseen Suomeen. Vain muutamien ihmisten kerrotaan jääneen omasta tahdostaan koteihinsa, jois-sa heidän ei kumminkaan sallittu asua.

Tuhannet meidän esi-vanhemmistamme ovat siis joutuneet kokemaan saman kohtalon kuin mekin. Hei-dän viimeisillä leposijoil-laan kukkivat luonnon omat kukat. Heidän tuntematto-miksi jääneet leposijansa ovat Luojamme hoidossa.

Osa näistä leposijoista on meidän tuntemissamme Jumalan puistoissa, puis-toissa, jonne voimme men-nä kunnioittamaan heidän rakkaita muistojaan.

Kohta täältä juhlastam-me lähtevät yhteiset kukka-tervehdyksemme on tarkoi-tettu kaikille poisnuoku-neille heimomme jäsenille. Näin me haluamme kiittää heitä kaikesta siitä, mitä he ovat meidän hyväksemme tehneet. Toinen kukkatervehdys viedään Karjalan multiin siunattujen omais-temme muistomerkillä ja toinen sankaripatsaalle kii-tollisina heidän suurimmas-ta uhristaan isänmaamme kovimpina kohtalon aikoi-na. Molemmat viedään tä-hän Kanta-Loimaan kirk-komaalle.

Nouskaamme seisaal-tamme lähettämään kukka-tervehdyksiemme viejät ja samalla hengessä kiittä-käämme menneitä sukupol-via siitä, että voimme va-paassa ja hyvinvoivassa maassa tänään juhlia omaa pitäjäjuhlaamme.

Ken tietää?

Kuva Kurkijokimuseon kokoelmasta

Kuvassa on Elisenvaaran soitto-kunnan torvisoittokunta Ojajärvellä kesäjuhlissa vuonna 1937. Keitä soittajamiehet mahtavat olla? Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Maria Kauppinen tai sähköpostilla kurkijokimuseo@auria.net.

Ohjelma sisälsi niin vakavaa kuin humorististakin ohjelmaa ja ihmiset viihtyivät.

Kurkijoki-Säätiön hallituksen puheenjohtaja Anna-Maija Nurminen-Lempinen avasi Muistojen iltamat toivottaen ihmiset lämpimästi tervetulleiksi.

Loimaan kunnan kunnanhallituksen puheenjohtaja Tarja Kiviniemi esitti Loimaan tervehdyksen sunnuntain päiväjuhlissa. Näin katsottiin jo tulevaisuuteen; ensi vuonna virallisesti on olemassa vain yksi Loimaa.

Kurkijoki-Säätiön puheenjohtaja Pertti Hartikka tervehti puheellaan sunnuntain päiväjuhlaan saapunutta runsaslukuista väkijoukkoa. Hän painotti juhlien merkitystä jokaiselle kurkijokelaiselle, jokaiselle kurkijokelaisjuuriselle.

Kukkatervehdykset lähtevät Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille ja Sankarivainajien muistomerkille, edessä Leena Virtanen ja Lauri Laukkanen, takana Saini ja Martti Repo.

Leena Virtasen kirjoittama Keträpuun sijoilla sai raikuvat aplodit yleisöltä. Kuvassa lapset: Morsiamen sisaren lapsia esittivät Marjukka ja Karoliina Laine sekä Oskari Ojala, takana morsiamen sisarta esittänyt Elina Keloniemi-Hurttila, morsiamen äiti Sirkka Lukka, sulhasen isä Matti Tapio, morsiamen isä Martti Meskanen ja kokin apulainen Leena Meskanen.

Ja tässä itse morsian ja sulhanen : Varpu Ojala ja Heikki Laine, onnittelemassa sulhasen mamma Kaija Joensuu. Näytelmässä kurkijokelainen morsian nai loimaalaisen sulhasen, niinpä näyttelijätkin olivat tietysti okeasti joko kurkijokelaisii tai täänpuolelaisii...

Paikallinen Karelia-kvartetti vahvistettuna säestäjä Heikki Poutasella, ilahdutti juhlaväkeä kauniilla laululla ja soitolla.

Vanha, 1800-luvulta peräisin oleva Kurkijoen kartta, oli yksi Kurkijoki-museon hankevetäjä Ulla Clercin ja hankkeen ohjausryhmän ideoina tuote, jota myytiin museon avajaisissa ja juhlilla. Kaunista karttaa on saatavissa sekä museolta että lehden toimituksesta. Avajaisista tarkemmin ensi viikon lehdessä.

JATKOA SIVULTA 1

mittavia hankkeita kansalaisjärjestö voi vapaaehtois-pohjalta toteuttaa. Kunnos-tetut ja hoidetut kirkko-maat, kirkot ja muistomer- kit viestivät omaa väkevää kieltään läsnäolostamme tänäkin päivän Karjalassa.

KL:n aloitteiden pohjalta on vihdoinkin käynnistynyt työ siviilihautausmaiden saattamisesta valtio sopi-muksen piiriin samalla ta-voin kuin sotilashautaus-maat ovat.

Meillä on oikeus esittää vetoamus Venäjän viran-omaisille, että tämä työ-me voi häiriöittä jatkua, ko-tiseutumatkailijoiden tur-vallisuus, kokoontumis- ja toimintaoikeus turvataan ja

että Venäjän viranomaiset ryhtyvät todellisiin toimiin kotiseutumatkojen rajanyli-tys-muodollisuuksien hel-pottamiseksi. Suuri kä-denjoennus olisi, jos koko luovutettu alue voitaisiin vihdoinkin avata matkailulle. Suomenlahden ulkosaarien avaaminen matkailulle ja Viipuri-kortin palauttami-nen edistäisivät paitsi histo-rian ymmärrystä myös ta-loudellista ja kulttuurista kanssakäymistä Karjalassa.

Keskustelussa on ollut esillä myös maan vuokraus- ja osto-oikeuden myöntä-minen ulkomaalaisille. Arkkitehti Grotenfeltin vi-sio karjalaisesta kylä- ja ta-lokulttuurista voisi olla huomisen uudisrakentami-sen myötä jälleen todelli-suutta. Monella suomalai-

selle on vapaa-ajan asunto tänä päivänä ulkomailla Etelä-Ranskassa tai Poh-jois-Italiassa, miksei se voi-si olla Karjalassa, Kirvussa tai Laatokalla, jos siihen avautuisi todellinen mah-dollisuus? Meidän ei pidä ainakaan olla sitä mahdoli-suutta torjumassa, vaan edistämässä.

Karjala on historiallises-ti, maantieteellisesti ja ta-loudellisesti alue, josta Suo-men tulee ja kannattaa olla kiinnostunut. Vanha sanon-ta sanoo, että kun naapuria ei voi valita, paras tavoitel-la kumpaakin hyödyntävää rinnakkaiselo. Suomen hallituksen tulisiakin laatia Karjala-ohjelma, jossa määriteltäisiin selkeästi Suomen tavoitteet alueen suhteen. Meille ei ole yh-

dentekevää, miten meille historiallisesti tärkeä alue sosiaalisesti ja taloudelli-sesti kehitty. Suomen ja Venäjän rajalla on tänä päi-vänä Euroopan syvin elin-tasokuilu, jonka syvenemi-nen entisestään ei millään muotoa ole Suomen etu.

Suomen ulko- ja turval-lisuuspoliittinen toiminta- ympäristö muuttuu voi-makkaasti. Siihen vaikutta-vat Venäjän kehitys ja Bal-tian maiden EU- ja Natojä-sennydet. Karjalan tuleva sosiaalinen, taloudellinen ja poliittinen vakaus tai mitta-vien ympäristöongelmien ja kansainväliseen rikolli-suuteen liittyvien pulmien ratkaiseminen ei ole yksin Suomen, vaan koko EU:n yhteinen huoli.

Luovutettu Karjala on

nähtävä nykyisessä Euroo-pan kehityksessä merkittä-vänä suurten mahdollisuuksien alueena. Itämeri on pa-laamassa sodanjälkeisen rappioon johtaneen välvai-heen jälkeen juurilleen dy-naamisen kasvun, vahvistu-van talouden ja rikkaan moni satavuotisen kulttuu-rin alueeksi. Tässä työssä Suomen tulee olla aloitteel-linen ja olla mukana ja läs-nä aktiivisesti suomalaisen Karjalan kehittämistyössä. Ajatus, että emme toimisi Karjala-asiaassa millään muulla tavoin ja keinoin kuin vain palautuksen hy-väksi, ei ole karjalaisten etujen mukainen. Pohjoisen Euroopan kehitys on avaa-massa yhä mittavampia mahdollisuuksia suoma-laisten läsnäoloon ja toi-

mintaan alueella.

Meille on annettu hieno perintö, upea maa, jota kar-jalainen heimo on vuosisa-toja viljellyt, kehittänyt ja varjellut. Valtiollisista ra-joista huolimatta se on silti yhä, aina Karjalaa. Meillä onkin kaikki syy tänä päi-vänä sanoa kalevalaisen ru-nonlaulajan sanoin: Varjele vakainen sitä.

Meillä on unelmamme, uskomme ja toivon tähtem-me. Niistä pidämme kiinni. Työ Karjalan ja karjalaisuuden hyväksi vaatii pitkäjän-teisyyttä ja asiaan sitoutu-mista. Niitä ominaisuuksia meillä on. Tiedämme sydä-missämme, että olemme oi-kealla asialla.

Hiitolaiset ry

KARJALAINEN
PITÄJÄSEURÄ

Pitäjäjuhlii männää aina lauvantaina, sunnuntaina. Sial ko pääsyy haastamaa tuttui kanssa karjalaa. Siel on jokkaisel nii lustii sentäi lähettä sin justii. Sielt ain löytyy tuttuloita sitä ei mikkää voita. Kuulumissi! kysellää, käy-vää läpi päivä sää. killane on vointi siul, mitkä kolotuk-set miul.

Kylhä täällä riittää juttuu jokkaisel nii monta tuttuu. Tappaamisest ilotaa siint ko viel myö tunnetaa. Oot sie käynt jo Hiitolak kotkulmii siellä kahtomas?

Olik tuomet justii kukas, entäs käet, olik ne hukas?

Tippa silmis muistetaa meijä ommaa Hiitolaa. Sota-aja muistot kovat mielii painuniet ne ovat. Kaik yhessä vaa kestettii masennukset estettii. Elävä miel ettiipäi vaik tuo kotikulta jäi.

Kyyneliet on vuoteniet hel-potusta tuottaniet. Ko on nauru, laulu helkkänt paha mielon pois sit mänt. HiitalajuhlisPoris täällä kaik myö ollaa hyväl päällä.

Terttu KetolaTäällä tänä-päivänäkkii mahottomast tuttui näkkii. Oma murti! kalkatus, vällii naurupurskahus. Ilo pinnas Karjalaisil nii on miehil niiko naisil. ohjelmaakii kuunnellaa, . päässää tuttuu tunnel-maa.

Vuuvet vierii vuuve per-rää mut ≈juhlat meijät yhtii kerrää. Vaik meil lissää. ikkää karttuu pit-tää oikei keppiä tarttuu, lähettävä on vaa mukkaa pois ei jäähä nyt kukkaa.

Hiitolan muistoja

(Kuvatestit laulusta Hiitolan muistoja)

Nään maisemat mahtavat kuin tarujen jylhän ja korkean Linnavuoren... Nään lahtien hohtavan hopeavyön kuullossa kesäisen yön.....

Oot Hiitola meille sä muistojen maa, rannoilles mieleni ain halajaa... Sun kunnailtas kauniista lapsuudestain, muistot mä tallettaa sain....

Viel' tienoota kauneinta syntymämaan kunnaalles seisahdan katselemaan Nään viljan mä pelloilla lainehtivan laaksoissa maan ihanan...

Taas kuunnella Asilan koskella saa kuohujen laulua kaunehimpaa Taas aavoilta Laatokan koi noustessaan kunnaille luo loistoaan...

Kun muistojen nauhaa näin keriä saan tunnen kuin saapuisin taas Hiitolaan. Vaik' unta tuo kaunist vain lieneekin todeksi sen uskoisin.

Raija Laaksonen

Mitähän ruokaa laittaisi? Siinä onkin nykyisin miettimistä kerrakseen. Erilaisen tutkimusten tulokset osoittavat milloin minkäkin elintarvikkeen vaarallisuuden. Kiellettyjen listalla ovat ainakin suola, sokeri, rasvat sekä erilaiset maito- ja viljatuotteet. Kaikista kielloista huolimatta monet aikakauslehdet suorastaan pursuavat toinen toistaan herkullisimpia ruoka- ja leivontaohjeita. Lehtien seuraavilla sivuilla onkin sitten jo mitä erilaisimpien vitamiinipillereiden ja laihdutuskonstien käyttöohjeita.

Kilot lähtivät

Yllättävän tehokkaan laihdutuskuurin piti eräs työkaverini 90-luvulla.

Piirakoita vai pillereitä?

Kutsun häntä tässä Pekaksi. Aktiivisen urheilu-uran lopettamisen jälkeen hänelle oli kertynyt ylipainoa melko runsaasti. Laihduttamispäätöksensä aloittamiseen vaikutti esite, jossa mainostettiin Tampereella pidettävää kaksipäiväistä terveiden elämäntapojen laihdutusseminaaria. Seminaarin ohjelma koostui erilaisten ravintoalan asiantuntijoiden luennoista ja bisneksen tekijöiden tuotesittelystä.

Todella tehokas oli seminaarin anti ollut, sillä Pekka palasi töihin melkein kuin hurmoshenkisenä: nyt

lähtevät kilot ja nopeasti. Mukanaan oli suuri laatikollinen veteen sekoitettavia annospusseja sekä purkikaupalla erilaisia vitamiinipillereitä. Eikä satsi ollut maksanut kuin vähän alle 1.000 mummonmarkkaa (n. 160 euroa)! Jostain syystä meitä työkavereita vähän hymyilytti. Neljä kertaa päivän aikana Pekka työpaikan keittiössä ”hyrskytti” ruokaansa annospussin mukana saamassaan puolen litran kannellisessa tölkisä. Kävimme aina silloin tällöin suurella mielenkiinnolla katsomassa, että min-kähän värinen ”litrinki” oli

kulloinkin vuorossa, sillä annosten värit vaihtelivat myrkyinvihreästä vaalean-punaiseen ja joskus jopa keltaiseen.

Kyllä meiltä kuitenkin alkoi hymy hyytyä emmekä meinanneet todeksi uskoa, sillä Pekan paino alkoi pudota ihan silmissä ja kilot lähtivät vauhdilla. Kerran kuurin aikana hänen piti käydä Tampereella kontrollissa. Siellä oli keuhutettu kuinka hyvin kuuri oli häneen tehonnut. Kehumisen tietenkin vain ”löi löylyä kiukaalle.” Kuurin lopuajaksi piti taas ostaa laatikollinen kalliita ruokapus-

seja ja pillereitä.. Hyvin oli laihdutusaatteelle antautuneiden ravintogurujen ja bisneksen tekijöiden informaatio tehnyt tehtävänsä, sillä saamia ohjeita Pekka noudatti tunnontarkasti. Kun tuon kuurin kesto aika, kolme kuukautta, oli kulunut, oli painokin pudonnut – uskomatonta, mutta totta - lähes 25 kiloa. Pekka oli tulokseensa erittäin tyytyväinen, mutta meidän työ-kavereiden mielestä aikaisemmin iloisen ja vähän pyöreänaamaisen työkaverimme olemus oli muuttunut kuin ”kuoleman kuvaksi”. Kalliiksi tuli Pekan laihduttaminen, sillä kuurin lopettamisen jälkeen kilot palautuivat melko nopeasti takaisin. Mielenkiintoinen

ja ainutlaatuinen tapaus meille sivusta seuranneillekin.

Mitä opimme tästä? Me Pekan työkaverit olimme ainakin sen, että jos on tarvetta pudottaa painoaan, ei kannata käyttää mitään kalliita poppakonsteja, vaan syödä terveellisesti ja harastaa liikuntaa kukin voimiensa mukaan.

Eihä tässä tää enempää tarvii miettiä mitä ruokaa laittas. Karjalapiiraat, munavoi ja karjalapaisti on iha varmast parempaa kuin mitkää pillerit tai laihutuslitrinkit!

”Maistus varmaa sullekin!!”

IPPA

Hiitolaiset ry

KARJALAINEN
PITÄJÄSEURA

Rippikoululaisia 50-vuoden takaa Kullaan kirkon portailla.

Juhlien kesä

Tämä kesä on minulle todellinen juhlien kesä. Kesäkuussa oli rippijuhlat, jotka olivat sikäli erikoiset, että tuli kuluneeksi 50 vuotta omasta ripillepääsystäni. Kullaan seurakunnalla on tapana kutsua silloin sen ajan rippikoululaiset kirkkoon ehtoolliselle ja sen jälkeen seurakuntakodille ruokailemaan ja muistelemaan silloisia rippikoulumuistoja.

Oli todella mukava tava- ta entisiä rippikoululaisia, joita kaikkia en enää edes tuntenut. Meitä oli silloin 61 rippikoululaista. Tähän tilaisuuteen oli saapunut 19. Kymmenen oli jo siirtynyt

ajasta ikuisuuteen. Oli todella mukava tilaisuus.

Viikko tämän jälkeen olivatkin sitten vuorossa Karjalan Liiton kesäjuhlat Joensuussa. Sain olla lippukultueessa airuena siskoni Raijan kanssa, poikani Arin kantaessa Hiitolan pitäjässeuran lippua. Tässä tapahtumassa oli muutakin jännittämistä: Poikani osallistui Karjalan maratoniin voittaen oman sarjansa ja oli myös koko kilpailun toinen.

30.7. on myöskin tulossa erikoinen juhla Raumalla, entinen opettajani täyttää 80 vuotta ja hän on kutsunut entiset oppilaansa juhli-

maan kanssaan. On kulunut 58 vuotta kun hän on ollut Leineperin koulussa opettajana, olen ollut silloin toisella luokalla. Leineperi on hänen ensimmäinen virka paikkansa ja näin ollen olen hänen ensimmäisiä oppilaitaan. Tämä on todella mie- luinen tapaaminen.

Seuraavana onkin sitten vuorossa Hiitolan juhlat ja iltaamat 7-8.8. Niihin juhliin valmistautuminen onkin jo aloitettu. Ohjelmaryhmä Evakot esiintyy, molemmissa tilaisuuksissa ja olemme harjoitelleet ohjelmaa, soiton ja laulun merkeissä. Myös emännille riittää töitä juhlien yhteydessä. Mielenkiintoinen juhlien kesä.

Juhlaterveisin
Airi Vihavainen

Käynti kotona Hiitolassa

”Viiden-tähden hotelli”

Taas tänäkin vuonna tehtiin Hiitolan Pitäjässeuran toimesta useita matkoja kotikunnalle Karjalaan. Ehkäpä se, että nyt eletään aikoja jolloin 60 v. sitten kotiemme ovet sulkeutuivat lopullisesti sai monen lähemmään mukaan, toisaalta vuosi vuoden jälkeen monille ei kesä ala ennen kuin on päässyt käyskentelemään entisille kotipihoille. Suurin osa matkalaisista oli jo aikaisempina vuosinakin ollut matkoillamme mukana, mutta aina on joukossa ensikertalaisiakin, ja kuinka ollakaan melkeinpä kaikkiin iskee se ”Hiitolan huumi” joka pitää otteessaan ja vetää sinne aina uudestaan ja uudestaan.

Majoituspaikkamme Raholan koulu sai viiden tähden hotellin arvosanan eräältä 10v. matkalaiselta. Hän totesikin että tämä on varmasti Venäjän paras hotelli kun ruokakin oli niin hyvää.

Perillä Hiitolassa

Tälläkin kertaa Hiitolassa oleskelumme alkoi menneitä sukupolvia muistaten. Kellotapulin paikalla olevalle muistomerkillä tapahtui kukkasten laskemi-

nen kolmen sukupolven voimin. Erityisen juhlalliseksi tämän muistomerkeillä käynnin teki Hiitolan kirkonkellojen soiminen, tosin vain kasetilta, sillä 1950 luvun lopulla kirkko syttyi hitsauskipinästä ja paloi poroksi, samoin kävi kellotapulille 1968.

Sankarivainajien muistomerkillä kukkatervehdyksen laski itseoikeutetusti Sinikka Rajainmäki olihan kulunut tarkalleen 60v. kun pieni evakkotyttö jäi sodan seurauksena isättömäksi. Vaikka aikaa on kulunutkin vuosia oli tilanteessa herkkyyttä ja juhla- vuutta.

Kotipihoilla

Kotipaikoilla kierrellessä oli meitä iso sakki useammasta perheestä ja oli tosi rattoisa päivä kun vuorollaan kaikkien ”kotona” käytiin.

Retkemme alkoi Haapalahdesta, mennessämme sinne pisti silmään että nyt on teiden sivuun nousemassa kovasti uusia rakennuksia. Hyvin siistin näköisiä ne uudet pihapiirit Hiitolassa ovatkin, mutta ne vanhat on ihan samalla tavalla rempallaan kuin ovat olleet jo vuosikausia. Tunnustusta pitää antaa kuitenkin kas-

vimaisten siisteydelle, kaipa talven elanto on pitkälti sen antien varassa.

Uitonsalmen sillalla pysähdyimme tarinoimaan paikallisten kalamiesten kanssa. Käsia apuna käyttäen jonkinlainen keskustelu saatiinkin aikaiseksi. Hyvin ystävällisesti ovat nykyiset Hiitolaiset meihin suhtautuneet ja niin onkin parasta puolin sun toisin.

Aikanaan Mainiemessä olleella Grigorkoffin kesäviettopaikalla piknikillä ollessamme, saimme seuraksemme sen nykyisen isännän Boriksen, hän toi kasvimaaltaan meille tuoretta sipulia leivän päälle ja makeisalta maistui.

Laurolan kartanon seutu pitää tietysti myös joka reissulla katsastaa, ja aina surkeampaan kuntoon näyttää ”kartanokin” vuosi vuodelta menevän. Sieltä kulki tiemme Piimälän kautta Nehvolaan. Melko vauhdikkaasti taittui osa matkasta kun naapurin miehen kanssa sivuvaunun kyydissä loppumatka päästiin. Osa seurueestamme jatkoi patikointia Tutin kautta meidän pihamaalle, joka olikin viimeinen etapppimme. Siinä koivun juurella vietimme

JATKUU SIVULLA 8

Hiitola oli suuri pitäjä, sen osoittaa jo sekin että pitäjässä oli 40 kylää. Toiset kylistä olivat suuria runsasväkisiä kyliä toiset taas pieniä, vain muutaman talon kyliä.

Oma kotikyläni Nehvola kuului näihin pienehköihin kyliin, jossa oli vain vähän toistakymmentä taloa.

Nehvola oli kuitenkin se paikka jonne Hiitolan viimeinen kansakoulu rakennettiin 1934-35. Tähän uuteen koulupiiriin kuului Nehvalan ympäristöstä monia eri kyliä, monet vain parin-kolmen talon ”taajamia”.

Näiden Nehvolan lähi-kylien lapset kävivät sitten Nehvolan koulua. Koulu oli kaksiopettajainen, yläkoulun opettajana toimi viimeksi Leonard Männikkö ja alakoulunopettajana Elli Nemlander. Näiden opettajien ohjauksessa sitä opittiin monet tärkeät asiat niin hyvin, että ne vieläkin mielessä ovat. Männikkö ainakin tunnettiin aika ankaran opettajana, jonka luunappi kajahti aika kuuluvana ellei joku kunnolla osannut olla.

Nehvolan koulua kävivät lapset Päijälästä, Tiurulasta, Huiskonniemestä, Kavonsalmelta, Itulasta, Piimälästä, Lauralasta, Tululasta, Ulaskanniemestä,

KOTIKYLÄ NEHVOLA HIITOLASSA

Ruohottunut Nehvolanlahti. Oikealla Mikkelinmäki, vasemmalla Rapatinmäki.

Tenholasta ja sotien välillä Mustolastakin, koska sieltä koulu oli vaurioitunut sodan melskeissä.

Postin Nehvolan asukkaat saivat noutaa Lauro- lasta, jonne se päivittäin tuli. Usein sitä tuotiin samalla naapurinkin posti kun kerran asialla oltiin.

Kauppakin oli aikoinaan ollut Nehvolan Alakylässä. Ei kuitenkaan enää oman muistini aikana.

Vaikka kotikylämme oli-kin pieni kylä löytyi sieltä monen eri ammatin taitajia. Suurin osa kylänväestä oli maanviljelijöitä, sillä silloin oltiin joka paikassa lä-

hes ”omavaraisia”. Pieni maatilkku oli lähes kaikilla. Kotieläimiä oli myös melkein jokaisessa talossa. Toiset olivat ahkeria kalastajia, sillä olihan Laa

tokka tunnettu kalajärvi. Ainakin oma isäni Simo Tattari oli todellinen kalamies. Saalista riitti usein myös muillekin oman perheen lisäksi.

Kylästä löytyi ompelija. Vieläkin muistuu mieleen Maikki Tattarin käsinveivattava ompelukone, jolla valmistui monenlaista päällepantavaa. Suutarin hommia hoiteli Tutin Mikko. Pikilangan tekoa me saim-

me monta kertaa silmät suurina seurata. Puusepän hommien taitaja oli taas oma isä. Ainakin talvisai-kaan oli höyläpenkki ahkerassa käytössä kun isä valmisti suksia, rekiä, hevosenuok

kia, veneitä ja vaikkapa mitä joku vain tarvitsi.

Hierojia lienee ollut oikein kaksittain ja niitähän silloin tarvittiin kun raskasta ruumiillista työtä tehtiin. Hierojan saapuessa taloon hierottiin niin ukot kuin mummotkin muiden hierotavien lisäksi.

Maiseman mäkisyys antoi kylän paikoi-ille nimiä.

Nehvolastakin löytyi monta mäkettä. Oli Mikkelinmäki, Rapatinmäki, Pihlajamäki, Petäjämäki, Katajamäki, Hievatsunmäki, Häränmäki ja keskellä kylää Aaronmäki, josta talvella sai hankikantojen aikaan mahtavat kyydit kellellä Nehvolan lahdelle päin. Päijälän ja Nehvolan rajamailla oli myös Pälämäki, mistä lienee nimensä saanutkin. Lieneekö sieltä päätystä kuulunut?

Mököpää oli mielestäme hauska paikannimi, onkohan se ollut joku mökö- tyspaikka? Oman kotipaikkamme nimi oli Kangastala, lieneekö ollut joku enteellinen nimi, sillä naisvaltaiseksi ajan myötä kotimme muuttui. Meiltä Päijälään päin alkoi alamäki, joka oli saanut nimekseen Likasrinne. Jossain oli tietoa, että nimi olisi peräisin siitä, kun Päijälästä päin tulevat hevoskuormat tulivat Likasrinteeseen niin hevoset päästelivät kikkaroitaan rinteen ja niinhän siitä muodostui Likojenrinne. Tiedä häntä tätäkään. Murhalampi, kartassa kuitenkin Hievatsunlampi oli ainakin meistä lapsista vähän pelottava paikka lampeen liittyvään vanhaan tarinaan liittyen. Hievatsummäki oli kuitenkin meidän paras metsämansikoiden poimi-

mispaikka. Mekin sieltä ihan litrakaupalla niitä poimimassa käytiin.

Välisalmi oli se paikka missä isän vene oli ja sieltä aina kalareissulle lähdettiin. Aronlahti heti Väli salmen loputtua oli se paikka missä usein ensimmäinen hauki jo uistimeen kävi.

Nyt kotiseutumatkoi-lla kotikylässä kulkiessamme olemme saaneet ihan tyhjässä kylässä kulkea, ei ainuttakaan rakennusta siellä ole enää jäljellä. Koulu oli kuitenkin kymmenkunta vuotta paikoillaan nyt sekin on laitettu kuntoon ja on jonkun yksityisen hallinnassa.

Aaronmäki keskellä kylää on kuitenkin se paikka jonne lapsuuden

aikaisia leikkipaikkoja aina muistelemaan menemme. Mäellä kasvaa monen- värisiä kissankäpäliä ja muitakin kukkia runsaasti.

Maisemat tutut ja rakkaat ovat kuitenkin jäljellä. Moni on kotirauniotkin löytänyt. Muistot kotikylästä eivät kuitenkaan koskaan mielestä katoa. Rakas Nehvola, Hyvä Hiitola. Synnyinpaikka parhain. Suokantaan pysähtyy auto ja siitä Päijälään päin erkaneet tie joka meidät johdattellee näille unohtumattomille lapsuudenmaille.

Terttu Ketola

Hiitolaiset ry

KARJALAINEN PITÄJÄSEURA

Hiitolaisten vihreä kulta

Kari Rajainmäki
Hiitola-säätiön asiamies

Vuonna 1947 perustettu Hiitola-säätiö on hyvissä voimissaan. Kiitos tästä kuuluu viisaille päätöksille joita aiemmat ja nykyisetkin Hiitola-säätiön valtuuskunnat ja hallitukset ovat tehneet. Säätiön varallisuus koostuu käteisvaroista, rahastoista, huoneistosta (nykyinen kokous- ja arkistotila) ja ”vihreästä kullasta” eli Niivalan metsätilasta Savitaipaleella.

Hiitolassa vuonna 1930 perustettu Karjalan Valo Oy oli kassavarojen karttuessa hankkinut Savitaipaleen Lyytikkälän kylästä yksityishenkilöiltä vuonna 1951 noin 50ha Niivalan metsätilan. Tämän tuottoisan sähköyhtiön lopettamispäätös tehtiin pian metsäkaupan jälkeen vuonna 1953 jolloin kuusi vuotta toiminut Hiisi-säätiö osti

kyseisen metsätilan Karjalan Valo Oy:lta kahden miljoonan markan kauppahinnalla. Tuo ostopäätös oli viisas, koska metsätila on nykyisin tärkeä säätiön toimintaa tukeva tulonlähde.

Metsätilasta on noin 85% kuusi- tai mäntypuustoa ja 15% on lehtipuuta. Kokonaispuustomäärä on noin 8000m³ ja vuosittainen kasvu on 200-250m³ luokkaa. Suositeltava hakkuumäärä on 4.3% puustosta vuodessa. Metsätilaamme hoitaa nykyään

Savitaipaleen metsänhoito-yhdistys tehden tarvittavia hoitotoimenpiteitä. Viimeisin hakkuu saatiin valmiiksi vuonna 2003 kokonaismäärän ollessa noin 1000m³. Edellinen suurempi uudistushakkuu oli vuonna 1997 jolloin hakkuumäärä oli myös noin 1000m³.

Nykyinen 10-vuotinen metsänhoitosuunnitelma on voimassa vuoteen 2009 saakka ja tämän suunnitelman toteutumista säätiö aktiivisesti valvoo. Kaksi vuotta sitten säätiö teki taimien istutusretken palstalle

ja tänä vuonna valtuuskunta ja hallitus tekivät jälleen uuden tarkastusmatkan. Tällaiselle matkalle oli olemassa selvä tarve, koska palstastamme vastaava alue-esimies oli vaihtunut noin vuosi sitten. Itselleni tuoreena säätiön asiamiehenä matka oli varsin paljon tietoa antava ja erittäin mielenkiintoinen. Bussimatka tehtiin 11.-12.6.2004 ja mukana oli koko valtuuskunta ja lähes kaikki hallituksen jäsenet. Runsas osallistujamäärä lämmitti asiamiehen mieltä.

Matkan ansiosta saimme välitettyä viestin metsänhoitoyhdistykselle siitä että todella seuraamme Niivalan metsätilan tapahtumia. Olimme myös ”sopivan” kriittisiä metsän tilasta ja totesimme alue-esimiehelle mm. etteivät uudet taimet kaikilta osin näyttäneet hyviltä. Toki hyvässä yhteistyöyhteydessä kiersimme lohkoja läpi. Näin maallikkona toteaisin että metsäpalstalla oli kaksi erilaista puolta: uudistushakkuista läpi käynyt Vartusjärven puolisko ja valtatie 13:n toisella puolen oleva metsätilan Kuolimo-järven puoleinen osa missä oli ”silmänkantamattomiin” 60-70-vuotiaista uudistuskypsää mäntymetsää, jonka voisi tarvittaessa rahaksikin muuttaa mutta sen voi myös antaa olla vielä vuosia rauhassa. Yhtä kaikki: hyvältä näytti, vihreä kultamme on hyvissä käsissä ammattilaisten hoidettavana. Mainittakoon vielä erikseen, että onpa Hiitola-säätiön metsissä nähty leijona kuten Ruokolahdella vuonna 1992. Tässä tapauksessa leijona oli oikea, nimittäin 90-luvun lopulla Savitaipaleen Lions-klubi oli istuttamassa taimia metsäpalstallamme.

Metsänhoidon ollessa ammattilaisten käsissä, jää Hiitola-säätiön tehtäväksi sen kirjattujen sääntöjen noudattaminen ja niiden hengen toteuttaminen. Mainittakoon että säännöt (säätiön tarkoitusta koskeva osuus) ovat säilyneet oleellisesti samana alusta alkaen:

Säätiön tarkoituksena on vaalia entisen Hiitolan kunnan asukkaiden ja heidän jälkeläistensä keskuudessa karjalaista yhteishenkeä ja kulttuuria sekä tukea heidän henkisiä ja taloudellisia pyrkimyksiään. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan myöntämällä avustuksia ja apurahoja sekä harjoittamalla tiedotus- ja virkistystoimintaa.

Tällä tavoin säätiö on toiminutkin. Tulevaisuudessaakin sääntöjä ja tavoitteita ei muutettane ainakaan heppoisin perustein. Sen sijaan em. toimintatapoja voidaan aina sääntöjen puitteissa kehittää. Nykyisin säätiön toimesta järjestävä päätapahtuma on varttuneen väen virkistysleiri johon on vuosittain haakenut 50-60 vuonna 1939

Hiitolassa kirjoilla ollutta. Ensisijaisen tärkeää on tallettaa asianmukaisesti kaikki tieto joka jo on kerätty tai on vielä ”nurkissa”. Hyvää mallia sain itsekin nähdä vieraillessani Kurkijokijuhlien viikonloppuna Kurkijoki-museon avajaisissa ja myöskin Unto Miiikkulaisen Kurkijoen kihlakunnan muresanakirjan julkistamistilaisuudessa.

Lisäksi pitää katsoa eteenpäin: kuinka esim. saada nuoria mukaan edistämään karjalaista yhteishenkeä? Siinäpä miettimistä. Säätiön toiminnassa tulee tulevaisuudessakin huolehtia hiitolaisen kulttuurin jatkuvuudesta; sääntöjen hengen mukaisesti. Oikeastaan tässä tulee toimia samoin periaattein kuin metsänhoidossakin: myös nuoren taimiston kasvusta pitää huolehtia. Tämä tarkoittaa sitä, että hiitolaisten yhteisöjen toimintaan pitää tasaisesti saada mukaan myös nuoria uuden polven jäseniä. Lisäksi tämä tarkoittaa sitä, että säätiön toiminnassa tulee olla sekä varttuneille että nuoremmille suunnattuja tapahtumia ja tekoja.

Iloinen lapsuuden leikkipaikka

Hiitolassa oli myös ortodoksinen kirkko ja sen lähistöllä hautausmaa. Tähän vanhaan ortodoksiseen hautausmaahan oli vainajia haudattu 1800-luvun alkupuolelta asti.

Siellä oli tavattoman vanhoja hautakiviä muistokirjoituksineen, samoin upeita taottuja rautaisia ristejä, joissa kohokirjaimin vainajan nimi, syntymäaika ja kuolinpäivä. Näistä me usein laskimme minkä ikäisiä nämä haudatut olivat kuollessaan olleet. Olihan siellä myös lastenkin hauto-

ja. Ihan surumieli tuli kun ajattelimme miten pieniä nämä vainajat olivat olleet.

Suosittu muistokirjoitus useissakin hautakivissä oli: ”Hiljaa iltakello lyö päättyi pitkä päivätyö. Haudan lepoon hiljaiseen Herra kutsui väsyneen.”

Joskus teimme pieniä kukkaseppeleitä ja laitoimme joillekin haudoille, samoin kitkimme suurempia, rikkaruohoja pois muutamilta haudoilta. En muista, että koskaan meillä olisi ollut pelottavaa tunnetta siitä, että me olemme hautausmaalla. Mummo oli meille sanonut että, hautausmaa on Jumalan puisto ja siellä haudoissa olevat ovat Ju-

malan lapsia. Hautausmaa oli meiltä kunnalliskodin rantaan menevän polun varrella ja tietenkin kun kesäaikana rampattiin rantaan uimaan niin ainahan sitä hautausmaakin siinä samalla tuli kovastikin tutuksi.

Täystuho, on se sana millä nyt kuvailisin tuota meidän lapsuudenaikaista tuttua paikkaa.

Tämänhetkistä hautausmaan tilaa on vaikeaa millään sanoilla kuvata, niin kammottavassa kunnossa siellä kaikki on. Kaikenlaisia hökötyksiä, aitoja, suuria erimallisia muistokiviä ja erilaisia puuristejä, pöytiä, tuoleja, astioita ja meidän mielestä kaikkea sel-

laista mikä ei oikein sinne kuuluisi. Ainakaan silmämme ei millään tahdo tottua noihin suuriin muovikukkaisiin hökötyksiin, joita haudoilla on.

Sinne hautausmaalle kuitenkin aina kotiseutumatkoiilla askeleemme kaikesta huolimatta vievät. Täytynee vain todeta: Maassa maan tavalla. Kulttuuri erot ovat monissa eri asioissa suuret, sille ei voi mitään. Hautausmaakulttuuri on siitä yksi hyvä esimerkki. Joidenkin rakkaita ovat kuitenkin sinne meidän aikanamme haudatut, kuin nekin, jotka sinne nyt maan poven on laitettu.

Terttu Ketola

Komeita muovikukkia? Tiurilan ortodoksisella hautausmaalla, 2002.

Hiitolaiset ry

KARJALAINEN PITÄJÄSEURA

JATKOA SIVULTA 6

taas rattoisia hetkiä syöden, juoden, tarinoita kertoillen ja laulellen. Laulaessa mieheni herkistyy aina niin ettei tainnut ainoakaan silmäpari kuivaksi jäädä.

Toisena matkapäivänä kiertelimme katselemassa Hiitolan nähtävyyksiä, retkeemme kuului mm. Karjalain työlaite Linnavuori, Asilankoski ja Sahakoski.

Ylistys Karjalaiselle naiselle

Iltaisin oli hauska viettää yhteisiä illanviettoja. Musiikki soikin komeasti sillä

olihan huuliharpun lisäksi matkalla mukana myös hanuri ja kolme hyvää hanurisoittajaa.

Soiton ja laulun lomassa kertonimme kuulumisia kotipaikkakierroksiltamme. Kaikilla olikin ollut onnistunut päivä ja jopa uusia löytöjäkin oli tapahtunut.

Tässä tarinointi illassa kertoi eräs Satakuntalaismies kuinka oli edelleen, 50v. jälkeenkin hyvin onnellinen karjalaisesta vaimostaan. Perusteluina vaimonvalinnalle aikanaan oli nuoren miehen seuranta kuinka karjalaiset miehet saattoivat pitää pitkiäkin ta-

rinatuokioita, naisväen puolestaan koko ajan häärätessä jotain, se sai hänet vakuuttuneeksi että hänen tulevan vaimon pitää olla ehdottomasti karjalainen. Karjalaistytöt olivat myös tosi nättejä ja se saikin monen paikkakuntalaisen pojan sydämen sykkimään vinhaa tahtia.

Ilmojen haltiat

Vaikka muualla on ollut hyvinkin epävakaiset ilmat on nämä kotiseutumatkakka saatu taaskin tehdä kauniissa karjalaisessa säässä. Tuonne yöspäin katseeni suunnatessani pidänkin sitä suosionosoituksena meitä

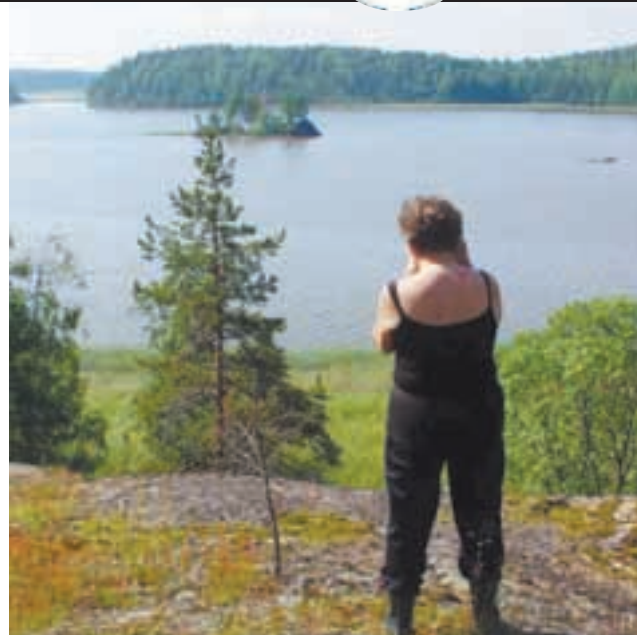
niin monessa tuulessa kuin tuiskussakin kulkeneita evakoita kohtaan.

Taas on kesän matkat tehty, mutta mikäli lähtijöitä on riittävästi syyskuun 10-12.pv Hiitolan Pitäjäseseuran toimesta lähdemme vielä yhdelle matkalle Hiitola - Kurkijoki seudulle Silloin palaamme tunnelmiin 60 vuotta sitten.

Hyvää kesää kaikille lukijoille, Hiitolan pitäjäjuhlilla Porissa 7.-8.8. tava-

Raija Laaksonen

Sinikka Rajainmäki kotirantamillaan.

SUODENNIEMEN SÄÄSTÖPANKKI

- ihtenäine ja vähä itepäinekiä
- rahan vastaanottoa ja luotonantoa
- Siull'ja miull' ja vähä' muilleki'
- Soittaen 03-517132
- Surfaten www.suodenniemensaastopankki.fi

RAJAINMÄKI ky

Kuljetus- ja nostotyöt, maanrakennusurakointi ja maa-ainesten myynti. Kullaa. Puh. 0400 150783.

ONKS TIE TOO VASTAUKSET

1. Helsingin vaalipiirissä.
2. Hangossa.
3. Alvar Aalto.
4. Tauno Palo.
5. Katolisessa kirkossa.
6. Keuhkopernarutto.
7. Kynsilaukka.
8. Urho Kekkosen.
9. Muurahaisia.
10. Aika velikultia.

Kotiseutumatkak Karjalaan

Hiitola, Käkisalme, Kurkijoki...
Matkasi järjestää:

Yrjönkatu 15, 28100 PORI
Puh.02-630 2100, Fax.02-630 2125

Silokallion kurssikeskus

www.silokallio.fi
Kullaa
02 - 559 1411

RUUKIN PIDOT

Pitopalvelua vuosien kokemuksella
Puh. 02- 538 1289 / Leineperi

LEINEPERIN MYLLY

Luomutuotteet suoraan myllystä
Reijo Tupala p. 02-5381172 tai 050-5144133

puh. 635 9100 Ravintola Vonkaus puh. 635 9000
www.porinravit.fi

Jouko Ijäs Oy

CNC ohjattua polttoleikkausta

Järvikyläntie 763 29280 Järvimaa
Puh. 02 5377722 Fax 02 5377720

Tarjoukset voimassa: perjantai–sunnuntai 30.7.–1.8.2004

Grilliherkut ja paljon muuta!

**Snellman
Marinoidut
Kasslerpihvit**

3.99
kg

**Spar
Trio jäätelö
2 l.
(1,20 l)**

2.39
pkt

**Oolannin
Valkosipuliperunat
400 g (3,23 kg)**

1.29

**HK Kabanossi
400-500 g
(6,23-4,98 kg)**

2.49
pkt

**Atria
Saunapalvi
350 g (2,78 kg)**

2.45
pkt

**Valio
Voimariini
400 g (4,98 kg)**

1.99
rasia

**Vaasan
Täyshyvät
640 g (3,13 kg)**

2.00
pkt

Norjalainen
Merilohifile

5.99
kg

Marinoitu
Broilerin
fileepihvi

9.90
kg

Tuoretorilitamme

Suomalainen
Kukkakaali

1.39
kg

SPAR

Kesäextra
kaupan päälle

**Apetit
Quick&Tasty
ateriat
300 g**

**OTA 3
MAKSA 2**

2+1

**Oululaisen
Reissumies
235 g**

**OTA 3
MAKSA 2**

2+1

**Sunsilk
Shampoo
250 ml**

OSTA 2

2+

saat Sunsilk
Hoitoaineen 200 ml
kaupan päälle

Alko
762 2062

nonstop parturi
040-765 7028

**Naisellista muotia
Loimatar**
762 2848

**Kahvila
Melli**
762 4432

**LOP-
Kultapiste**
763 2150

Oigatar
762 1413

**Ritvan
ja Olin
Ei-
keittiö**
76368520

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18, su 12-21

Ruokakauppa Sinun makuusi

SPAR

Kahtimie koko maahan **UK-TUOTE** Finland jo vuodesta 1959 lähtien

Karjalaisella silmällä ja perinteisellä taidolla...

Uvilan Kaihdin tarjoaa ainutlaatuisen käteviä ja kauniita ratkaisuja vaatimaan sisustukseen - kotiin tai konttoriin räätälöityinä. Valitse UK-tuote. Siinä on kotimaista ideaa ja karjalaista kauneudentajua.

ULVILAN KAIHDIN
Juuriltaan Karjalasta

Tehaanmyymälä, Sammontie 4, 28400 Ulvila. Puh. (02) 5317400
Fax (02) 531 7410. Sähköposti: myynti@ulvilankaihdin.fi

Toimitusjohtaja Petri Jyrkiäinen, puh. 0400-713073

RULLAVERHOT - SÄLEKAIHTIMET - PIMENNUSLAITTEET - PYSTYLAMELLIT
MARKIISIT - SIIRTO- JA TAITESEINÄT - TAITEOVET - PALJEOVET